

Cr. 16. num. 18.

11

Q. D. B. V.
DISSERTATIO IVRIDICA
D E

DELICTIS MARITIMIS,

GERMANICE:

1724/1

Von Beschaffenheit der Schiff-Fahrt,
denen Verbrechen und Straffen auf der See,
und andern auf selbiger vorkommenden be-
sondern Fällen.

Q V A M
PRAESIDE

VIRO NOBILISSIMO CONSULTISSIMO EXCELLENTISSIMO

DOMINO

SAMUELE FRIDERICO

WILLENBORG,

I. V. D. EIVSD. AC HISTOR. PROF. PVBL.
ET ATHENAEI INSPECTORE,

FAVTORE AC PROMOTORE STUDIORVM SVORVM
OMNI, *qua* PAR EST, REVERENTIA COLENDO,

IN AUDITORIO ATHENAEI MAXIMO

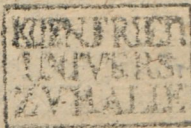
A. O. R. MDCCXXXIV. D. VII. SEPTEMBRIS,

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTET

IOH. VINCENT. KLEIST,
VARM. VALEDICTVRVS.

IENAE,

REC. LITTERIS IO. BERNH. HELLERI, 1736.

DISSEMINATIO IUSTITIAE

INSTITUTIONES

DE

REPUBLICA

ROMANA

AVGVSTI

CAESARIS

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

AVGVSTI

60. L. 3. p. 71. - 109. Maffejus in *Hist. Indic. L. 2. p. 43. seq. p. 52. - 69.* Ad Indos quoque fortunam suam tentarunt Belgæ. Nam qui olim à Venetis & Hispanis emptas merces receperant, ad eas vero sub Philippo II. omnis via, cum illis præclusa esset, audacia & desperatione moti, nullum mare sibi clausum esse putantes, immediate in ipsam Indiam navigarunt. *Fortuna adjuti*, tam firmam sedem ibi sunt adepti, ut, præ aliis nationibus, aromatum monopolia sibi stabilirent, & Societatem mercatoriam in Indiam Orientalem & Occidentalem erigerent, extra quam nemini civium licet adire extraneas oras America. Caspar Barlaeus in *Reb. gest. sub Mauritio in Brasilia p. 6. seqq. Grot. lib. 6. Hist. Belgic. p. 721. seq.* Ita, navali opera populorum singulorumque incrementa perquam promoveri, palam est.

II. Quanta vero ista incrementa & compendia sunt, absque multiplici tamen vitæ periculo ac rerum ipsarum discrimine haut obtineri possunt. Mare impetuosa vorago est, à cujus gurgite amplissima opes deglutiuntur. Spumantibus suis fluxibus & refluxibus animos navigantium terret, ut singulis momentis interitum vitæ sibi instare opinentur. In illorum domum natantem, unicam securitatis receptaculum, tam vehementer reboant maris procellæ, ut ne quidem, qui in anchoris confident, tutam sibi stationem polliceri possint. Quid sane quoque contra hanc immanem Pelagi potentiam, extra Numinis curam, præsidii sibi promittere posset tam invalida exasseribus constructa navicula, quæ sæpe in breviam jactatur, illisa in scopulos, periculosam scissuram patitur, ita conquassata in abyssum maris demittitur, ut ibi suum tumulum miserissimi navigantes inveniant. Mala hæc sunt, quæ

quæ comitantur per mare euntes, & spem consequendi
lucri avidioribus animis non raro eripiunt. Unde de au-
tore navigationis bene Seneca in *Med. v. 301.*

*Audax nimium, qui freta primus
Rate tam fragili perfida rupit,
Terrasque suas post terga videas,
Animam lenibus credidit auris:
Potuit veni fidere Lignis,
Inter vitæ mortisque vias,
Nimium gracili limite ducto.*

Vide erudite descripta initia Navigantium à Claudio Bar-
tholomæo Morifoto in *Histor. Orbis Maritimi, lib. 1. add.*
Keckerman in *Problem. nautic. 3.*

III. Non sola hæc sunt, sed, quod in tristibus ple-
rumque fieri solet, illa quoque alix calamitates sequi so-
lent. Pericula, quæ à furibus, raptoribus ac caterva ne-
bulonum peregrinantibus fruuntur, ea per mare euntes
expectant quoque, quæ eo graviora, quo magis cum an-
tedictis §. *preced.* geminantur, æque ac venenata arma in
bellis, quæ, quod bellorum pericula, quæ satis magna &
multifaria sunt, in militibus geminent, & omnem caven-
di facultatem excludant, scæda & à morationibus Gentibus
ut detestabilia reputantur. De his navigantium malis im-
presentiarum agere animus nobis est. Per DELICTA
MARITIMA itaque hic OMNIA ADMISSA in-
telligimus CONTRA LEGES IN EOS, QUI IN
MARI NAVIGANT. Et quamvis quibusdam pla-
ceat discrimen inter delictum & crimen, ut illud sit gene-
raliter, sive malo animo, sive ignoranter commissum,
crimen vero, quod tantum ex animi scientia perpetratum
A 2 est,

est, quia tamen ea differentia parum in ipso Jure observata, ut patet ex *L. 2. §. 3. ff. de Priv. delict.* ubi furtum, homicidium delicta vocantur, quæ tamen sine dolo non committuntur, nullum inter hæc discrimen hic constituere necessarium erit. Bargal. *de Dolo & culpa, Lib. 2. cap. 3. num. 20. seq.*

IV. Jurisprudentia nostra varias delictorum species exhibet, quas artis periti in duobus Digestorum libris, nempe XLVII. & XLVIII., qui ob eorum gravitatem peccatorumque atrocitatem *Terribiles* dicuntur, in *L. 2. §. 8. C. de V. J. E.* & in *libro quarto Instit.* tractare solent. Ad exemplum militarium delictorum, quæ vel communia sunt, vel in specie militaria, delicta maritima quoque dispescere lubet in *Communia*, seu talia, quæ tam mari, quam terra committi possunt, & in delicta *Maritima*, seu proprie talia, quæ non alibi, quam in mari committuntur. Utriusque delicti species cum subjecta poena secundum juris normam considerabimus, postea quæ de competente iudice, ejusque coram eo tractando Processu scitu erunt necessaria, debita opera exequemur quoque. Si non ea, quam indicabimus, poena ubique locorum talis sit, sed ad coercenda delicta maritima vel gravior per navalia statuta introducta in quodam loco reperiat, eo quod addens pericula in periculo jam versanti magis peccet; vel mitior quam juris communis est, quia occasio ad delinquendum in navi major fuit, eam prevalere novimus, quod jus speciale semper deroget juri generali.

V. Ex communibus delictis huc jam referimus *FVRTVM*, quod in nave marina commissum, vel ab ipso navis Exercitore, vel ejus ministris, vel ab aliis vectoribus & hospitis. Si ipse *Exercitor* hospitis alicujus bona con-

tre-

treclavit, verum delictum ille committit, ex quo utfur
 conveniendus ad pœnam à legibus statutam. Et quidem
 si violentum, cum violenta effractione factum, pœna la-
 quei est, non attenda quantitate rei ablata, nec, an prima
 vice commissum, an reiteratum, considerandum, quia
 hoc furtum pro maxime dolofo & deliberato habetur,
art. 159. Const. Crim. Jus Culm. Lib. 5. P. 2. c. 16. art. 3. Si
 non violentum & prima vice commissum, pœna est arbi-
 traria; si altera vice, fur punitur relegatione vel fustiga-
 tione; si sit tertia vice commissum, pœna laquei est, si
 maxime fur ob ante patratum furtum jam semel punitus
 sit, cum ita pœna mitiore non amplius emendandus videat-
 ur, *art. 162. Const. Crim. Struv. in Syntagm. Jur. Civ. Exerc.*
48. eb. 21. inf. Hoppe *Comment. Inst. ad §. 5. J. de Oblig. quæ*
ex del. in U. H. Si non ipse exercitor, sed alius, *cujus mi-*
nisterio ille in navi utitur, furtum fecit, ac constat de eo,
 tunc contra eum æque ad eam pœnam criminalem agitur,
 ad quam contra ipsum exercitorem furem. Si non de eo
 constat, à furtum passo ipse Exercitor ex quasi delicto con-
 venit actione in factum Prætoria, ad duplum rei ablata
 præstandum, cum ejus culpa sit, quod malos homines in
 furtum ministerium receperit, à quibus recepti in navem
 tuti esse non poterant, *§. ult. J. de Oblig. quæ quasi ex del. L.*
in. pr. ff. Furti advers. naut. caup. & stabul. Lauterb. Vol. 4.
Disp. Tubing. Disp. de Naut. caup. & stab. §. 56. seq. Si in
 navi *hospes contra hospitem* furtum commisit, nec de fure
 apparet, iterum exercitor tenetur, sed ad rei ablata resti-
 mationem tantum, actione de Recepto ex quasi contra-
 ctu, quo recipiendo hospites in navem se illis & rebus suis
 ad securitatem præstandam obligaverat, ob quam non
 præstitam convenitur ad damni illati restitutionem, *L. 1. §.*

3. in f. L. 3. §. 1. ff. *Naut. camp. & stabul.* Joh. Voet. *Comm. ad ff. d. t. §. 2.*

VI. Furtum maritimum est, si quis tempore naufragii, seu quo naufragium fit, vel navis expugnatae, aliquid abstulit, *L. 1. §. fin. L. 2. 3. pr. L. 4. pr. ff. de Incend. ruin. naufrag.* Expugnari vero navis dicitur, cum spoliatur, aut mergitur, aut dissolvitur, aut funes ejus praeciduntur, vela conscinduntur, aut anchora involantur in mari, *L. 6. ff. d. 2.* Furtum hoc faciens jure civili punitur poena quadrupli, *d. L. 1. pr. L. 3. §. 4. & 5.* & praeterea poena publica à judice afficitur, Schilter *ad ff. Exerc. 49. §. 24.* Hodie poena suspendii locum esse, si res occasione expugnatae navis ablatae tanti sint pretii, ut ad suspendium perveniri possit, & iteratio accesserit, existimant Damhouder *Prax. rer. crim. c. 114. n. 2.* Stryk *in Usu Mod. ff. d. t. §. fin. in f.* cum enim alii fures hac poena afficiantur, non est, ut cum his mitius agatur, maxime cum horum crimen atrocius, quam aliorum, qui auxiliari non furari in tanto periculo debebant.

VII. Improbioris furti species est RAPINA, quae committitur rem alienam mobilem dolo malo, vi, palam lucrifaciendi causa contrectando, §. 1. *J. L. 2. pr. §. 2. & 8. ff. de vi bon. rapt.* Ista non à loco, sed violentia qualitatem suam accipit, *d. L. 2. §. 8.* Unde non solum in via, sed quoque in aedibus privati, in quibus violenter res aliena contrectatur, committitur, eaque violentia rapina maxime à furto distinguitur, quod natura sua clam & occulte fit, Carpz. *in Pr. Crim. qu. 22. n. 19. seqq. qu. 90. n. 71. & P. 4. Const. 5. def. 4.* Non dubitandum proinde, in nave maritima violentam rei alienae contrectationem Rapinam esse, ad quam etiam navem invito domino raptam & u-

surpa-

surpatam refert Loecen. *de Jure maritim. Lib. 3. c. 8. §. 6.*
 Jure Civili poena est quadrupli, *pr. J. de vi bon. rapt. L. 2. C.*
cod. Sed hodie ob apertam intentatam vim raptor ultimo
 supplicio s. gladio punitur, cujus cadaver postea rota
 imponitur in detestationem facinoris. *Carpz. d. qu. 99. n.*
18. Bruhn. Proc. Inquis. c. 9. n. 83. Mev. ad J. Lub. L. 4. tit.
2. art. 1. n. 8.

VIII. Commune delictum privatim INJURIA
 est, nec ab illis alienum, qui in una nave congregati. Ea
 vel verbis fit, dolo malo & ex proarlesi convitium dicendo
 in alterius contumeliam, *L. 1. pr. L. 5. §. 4. ff. de Injur. vel*
ve, ipso facto, verberando, pulsando, vel manus in ali-
 quem quasi verberandum levando, *L. 15. §. 1. ff. d. t. qualis*
injuria Admenatio Ddus dicitur Tabor *Tract. Vol. 1. Comm.*
de Admenat. Fichtner *Disp. de Admenat.* item osculum fi-
 gendo invita Virgini Pagenstecher *de Jure Virgin. §. 85.*
 Klein. *Disp. de Osculo nocivo, c. 2.* Si de animo injuriandi
 constat, qui etiam praesumitur, si verba aut facta, ob quae
 agitur, regulariter in alterius contumeliam tendunt, *L.*
5. C. de Injur. Illa injuria, habita ratione personarum,
 quibus illata, ipsorumque verborum injuriosorum, *§. 7.*
§ 9. J. L. 7. pr. L. 9. §. 1. d. t. Joh. Loecen *in Synopsi J. priv.*
ad LL. Svecic. Diff. 27. n. 4. seqq. punitur deprecatione Ber-
 lich *P. 5. Concl. 62.* recantatione *Mev. P. 3. Dec. 20.* *Carpz.*
Pr. Crim. qu. 94. n. 18. poena pecuniaria, relegatione & fu-
 sigatione *L. 43. § 45. ff. de Injur.* Wefenb. *in Parasit. d. t.*
n. 16. Ob hanc realem injuriam, eodem habito respectu
 ad qualitatem laesionis & personae laesae, poena quoque pe-
 cuniaria, temporalis vel perpetuae relegationis, fustigatio-
 nis, quandoque & manus amputatio obtinet. Borcholt.
ad §. 7. J. d. t. *Carpz qu. 99. n. 7.* *Mev. ad Jus Lub. P. 4. t.*
4. art.

4. art. 1. n. 8. & art. 8. n. 7. Corripiens verò jure Domini aut potestatis servos aliosve in navi delinquentes, impunis manet, quia id factum non ad injuriam pertinet, sed juris executio est, *L. 13. §. 1. & 6. L. 15. §. 36. 38. ff. de Injur. Loccen. de Jure marit. Lib. 3. c. 8. §. 16.*

IX. In casu, ubi per injuriam realem ad vulnera processum, etiam ex L. AQUILIA agere licet, non modo ad impensas in curationem factas, & operarum æstimationem, quibus læsus caruit & imposterum cariturus est, ad eas inutilis factus, *L. 3. ff. Si quadrup. paup. fec. dic.* sed & moribus, si læsus velit, ad cicatricum & dolorum æstimationem, quos dum sensu percepit, quanti sint, illos ipsum etiam æstimare posse, non alienum à ratione videtur *art. 20. Const. Crim. Carpz. qu. 99. n. 43. Petr. Müller. de Pecunia doloris.* Quibusdam statutis nauticis cautum, ut, si stringat aliquis cultrum vel gladium in alium, etsi non læserit eum, culter per mediam ejus manum transfixus inter digitos extrahatur, ut ita severitate pœnæ à cade & percussione absterreatur, *art. 9. Jur. naut. Caroli IX. R. Sved.* Aliquando pro qualitate delicti sub carinam trahitur, vel aliter plectitur, *Loccen. d. c. 8. §. 18.*

X. A CONSPIRATIONE & SEDITIONE quandoque pericula incurrisse navis Navarchum, s. Principem ac Capitaneum, exempla testantur. Per conspirationem vero intelligimus clamorem, congregationem, exhortationem, conjurationem in navi adversus rectorem ejus. Pœna hujus delicti juxta personarum & facinoris qualitatem est laqueus, gladius, membrorum distractio, ac denegantur seditiosis ea, quæ per seditionem & tumultum impetraverant, *L. 1. & 2. C. de Seditiosis, art. 127. Const. Crim. & ibi Clasen. Farinac. Prax. Crim. T. 5. qu. 11. Inspect.*

* (II) *

11. *Inspect.* 2. 3. & 5. *Carpz. qu. 100. n. 7. segg.* Sande *Decif. Frisc. Lib. 5. tit. 9. def. 12.* Pœnam rotæ contra seditionis autorem Bornmannum ejusque complices dictatam fuisse, qui 1682. in Danica nave regia, missa Gvineam & in Insulam S. Thomæ contra Gubernatorem navis rebellionem moverat, eumque in mare cum recens nato filio conjecerat, Capitaneum vero cum aliis occiderat, meminit Ziegl. in *Theatro Tempor. p. 781.*

XI. Quod in nave, dum in maris itinere constituta, HOMICIDIUM dolo malo committitur, ut si quis alium in mari suffocaverit, quia grave scelus est, vitam sibi natura æquali adimere, cujus solus DEVS dator & conservator est, pœnam talionis i. e. mortis habet, *L. 3. §. 5. ff. ad L. Corn. de Sicar. L. 7. §. 1. & 7. ff. ad L. Aquil. §. 5. J. de Publ. jud. art. 137. Const. Crim. Jus Culm. L. 5. P. 2. art. 7. cap. 1. Jul. Clar. Lib. 5. §. Homicidium n. 18. Carpz. Proc. Crim. qu. 3. n. 28.* Si autem procella oborta plures nautici ministri, forte tumultuario occurso, unum ex suis everterint, qui præceps in mare decidit, & ibi submersus, ne quidem autor, qui ex impetu & incaute præcipitavit, si appareat, puniri potest capitaliter, nedum omnes, à quibus in tumultu hoc infortunium uni est acceleratum, sed judicis arbitrio pœna delicti committenda, *arg. L. 45. §. 3. ff. ad L. Aquil. Loccen. d. cap. 8. §. 21.* Quod tempore imminentis naufragii, præcedente fortis judicio, per præcipationem alicujus in mare commissum homicidium, ut scapha cum cæteris salvaretur; item quod urgentissima famis necessitate commissum mactatione alicujus, quem fors designaverat, ut commestione carnis suæ reliquorum vita conservaretur, videtur à necessitate excusationem potius habere, quam ut ex juris regula pœna

B

na

na in homicidam statuatur. Actum de eo vide in *Disput. de Licita innocent. cade*, §. 41. *seq.*

XII. Delicta carnis STUPRUM nempe & ADULTERIVM in mari commissa nec condonanda flagitiosis sunt. Solutæ personæ ob stuprum *voluntarium* à judice puniuntur arbitrarie, pœna carceris vel pecuniaria, Carpz. *qu. 69. n. 10. seqq.* & insuper stuprator stupratam ducere, aut dotem ei, pro modo facultatum suarum & conditione stupratæ, dare debet. Harprecht *ad* §. 4. *J. de Publ. judic. n. 93.* Si cum *violentia* stuprata fœmina, eaque statim violentiam accusaverit, pœna stupratoris gladius est, *art. 119. Const. Crim. Berlich. P. 5. Concl. 41. n. 69. seqq.* Carpz. *qu. 76. n. 82.* Adulterium à conjugato in solutam commissum, Jure Divino & Civili ut stuprum consideratur, nec majorem illis juribus & hodie, extra Saxoniam, quam supri pœnam habet, quia talis adulter neutiquam temerator aliarum nuptiarum dici potest, *Devt. XXII. 22. seqq. §. 4. J. de Publ. Judic. L. 6. §. 1. L. 34. §. 1. ff. ad L. Jul. de adult.* Giesebert. *in Justin. Harmon. tit. de Publ. jud. n. 167.* Franzk. *ad J. d. t. §. 4. n. 11.* Huber. *Pral. ad Inst. §. 5. d. t. §. 2. ad ff. tit. ad L. Jul. de Adult. §. 1. §. 2.* Carpz. *qu. 53. n. 56. seqq.* Dum vero talis est, & sobolem in aliam familiam mittit solutus convalescens cum conjugata, ejus pœna gravior, & quidem capitis est, fœminâ autem arbitrarie punitur, Carpz. *d. l. n. 41.* Struv. *S. Jur. Civ. Exerc. 49. tb. 30.* In Electoratu Saxoniz ambo puniuntur pœna gladii, Carpz. *qu. 54. n. 27. seqq.* Si adulterium *duplicatum* à conjugato cum conjugata commissum, in multis locis in utroque punitur capite, *Jus Culm. Lib. 5. P. 2. tit. 8. cap. 1.* Heig. *P. 2. qu. 29. n. 72. seqq.* Jure tamen Lubecensi, Hamburgensi, apud Bavaros, Tirolenses, Argentineses aliosque populos pœna

poena tantum pecuniaria contra delinquentes statuta est, Stryk *in Usu Mod. ff. tit. ad L. Jul. de Adult. §. 3.* Nec apud Belgas unquam capitalis fuit, tandem, postquam sæpe variavit, in opulentioribus quoque pecuniaria facta, Joh. Voet. *Comm. ad ff. d. t. §. 10. inf.*

XIII. Sunt etiam delicta, quæ mari à militibus in Classe navali committuntur, quæ illis tamen communia cum iis, qui in terrestri exercitu reperiuntur: Ex illis notanda militum navalium IGNAVIA, quando refugiunt agere, quod agendum illis est, ex qua non minus suis contra hostem vincendi occasio auferri potest, quam hosti ad victoriam via remonstrari. Hæc ignavia semper severe punita fuit. Apud Græcos olim erat poena ignominia, qua notabatur non modo ipse, sed & liberi ejus, qui in conflictu se ignavam præbuerat. Ac istius ignominia tanta vis erat, ut nec Magistratum gerere, nec aliud munus publicum capeßere, ac ne vulgari quidem veste cum aliis his uti liceret. Scheffer *de Militia navali veterum, L. 4. c. 4.* Add. Godefraldi Stewichii *Comment. ad Veget. de Re milit. Lib. 3. cap. 4. p. 262. seq.* De poena sub Mauritio Fœderatorum Belgii Governatore in ignavos Duces statuta hæc Caspar Barlaeus habet *de Reb. gest. sub Mauritio in Brasilia, p. 187.* Tunc publico, inquit, Senatus iudicio in navium aliquot Duces, ob rem negligenter gestam, animadversum. Et enim Navarchorum, quotquot præliis istis navalibus interfuerant, quidam fortiter pugnare, & lumen virtutis bellicæ indefatigabiles pugna aliis prætulere: quidam turpi & erubescenda vecordia, dejectis mortis metu animis, militia decus macularunt, spectatores pugne, non actores. Nassovius, ut exemplis severis disciplinam militarem contineret, selectis ad banc rem iudicibus, animadversioni illorum reos subiecit, ne inulta foret

foret gloria militaris laesa, & velut piaculo propitiaretur Mars, duo ex Judicum sententia capite perfidam ignaviam luerunt. U-
ni gladius clementiae index & merita mortis, supra verticem iri-
uni parcatum fuit ob pristina merita. Vidit hanc severitatis sce-
nam Antonius de Cunha Andrada, miratus, quamvis parte
victoria, inflexibilem militiae rigorem, quem & laudabat, tan-
quam tenacissimum vinculum securitatis publicae & imperii no-
stri stabilimentum in hostili solo.

XIV. Sicut urbis & arcis Praefectus contravenit of-
ficio suo, & graviter peccat, quando urbem vel castrum
sine necessitate hosti tradit, ita parisi criminis reus agitur
Classis Praefectus, qui AQVATICVM SVVM CASTEL-
LVM nondum ad extremam necessitatem adactus hosti
TRADIT. Poena ejus ex placito Ordinum foederati Bel-
gii est capitis Aitzma, *Histor. Lib. 45. Edit. in 4to. P. II. p. 710.*
delicto plane proportionata, quia non potest non reus cri-
minis majestatis videri, qui bellicam navem, cujus exa-
ctissimam diligentiam habere debebat, hosti dolose tra-
dit, aequae ac ille reus ab isto crimine postulatur, qui sibi
commissam arcem transire in potestatem hostium permi-
sit, *L. 3. ff. ad L. Jul. Majest. Burger. in Observ. Jurid. Polit.
militar. Cent. 1. Obs. 16. Feltman. Respons. milit. t. n. 5. 6. Lei-
cker. de Jure marit. c. ult. pr.* Equidem Navarchus, qui ob
vim potentiolem cessit, excusandus ab isto crimine & pœ-
na erit, quia ultra, quam habebat in viribus suis, nil quic-
quam desiderari ab eo potest, cum potius hic culpa in Su-
periore recidat, quod majoribus viribus ad propulsan-
dum hostem eum non instruxerit. Nec tunc ad paren-
dum Superioris mandato Navarchus obligatus est, si id
fuerit, ut in pulverem pyrium ignem conjiciat, & si vin-
cere nequeat, se cum suis & nave Vulcano potius peri-
men-

mendum præbeat, quam in hostis potestatem se redigi patiat. Hoc enim mandatum ad sui eadem, contra DEI & naturæ decretum, non obligat, idque longe foedius est, quam ad alius hominis eadem. Neque id facinus speciem iusti induit, quod Navarchus non directo suam eadem intendat, sed hostis damna, cui non solum eripiuntur interceptæ naves, & in illis constituti homines, qui capi possunt, sed & ab incensis navibus non raro ista hostium classis affligitur. Puf. *de Jure Nat. & Gent. Lib. 8. c. 2. §. 4.* Cum enim hosti tali modo nocere non possim, nisi antecedenter me ipsum everterim, ista everfio non consequenter, sed directo in meam necem directa erit, quæ Avtocheiria tam scelerata est, ac alia, quæ ex desperatione instituitur. Voet. *de remilit. cap. 4. n. 17.* Loccen. *de Jure marit. Lib. 3. cap. 9.*

XV. Qui cum navibus suis ad hostes transeunt, vel transire conantur, & antequam effectus secutus, in facinoreprehenduntur, summi quoque sceleris rei aguntur, ac pro talibus habentur, qui in ipsam majestatem deliquerunt, *L. 7. L. 3. §. 11. ff. de Remilit. L. 19. §. 4. ff. de Capt. & postlim. revers.* Hinc pœna eorum quoque ultimum supplicium est, *L. 8. §. 2. L. 38. §. 1. ff. de Pen. L. 3. §. fin. ff. ad L. Corn. de Sicar.* Et extat exemplum apud Cedrenum, quod desertores primum fuligine conspurcati, deinde cæsi flagris, denique in eo loco, unde aufugerant, interfecti sint. Scheffer *d. l. p. 282. inf.* Nec ab hac pœna liberantur, qui solum conatum habuerunt, quia in perduellionis crimine voluntas sceleris eadem severitate punitur, qua ipse effectus, *L. 5. C. ad L. Jul. Majest.* & misera esset Reip. ac Principum conditio, si non adeo strenue punirentur, qui cum hostibus Reipubl. ruinam machinati, ac trans-

fugiendo vires classis debilitare conati. Voet. *d. cap. 4. n. 20.* Agefilai exemplum, quibusdam adolescentulis, hostium adventu perterritis, & ad Thebanos transfugere conantibus, condonantis, & simulata laudatione eos recuperantis, apud Nepotem *in Agefilao n. 6.* nullam regulam constituit, ad quam ita semper agendum & iudicandum esset, cum salus Reipubl. anteferenda clementiæ, à qua non raro ad ejus interitum viam sternere liceret, perfidis.

XVI. Transeamus ad proprie sic dicta delicta maritima. Ex his PIRATARVM est, qui vel singuli, vel collectis navibus privato usu quoscunque sibi obvios navigantes prædæ causa invadunt, & quicquid ipsis arridet, in vitis Dominis auferunt, illisque, quos nunquam oderunt, vitam, quando placet, eripiunt, *L. 3. §. 1. ff. Naut. caus. & sab. L. 18. ff. Commod. L. 19. §. 2. ff. de Capt. & postlim. rev.* In Jure nostro dicuntur prædones, *L. 3. §. 1. ff. de Inc. ruin. naufr.* Latrones, *L. 7. ff. eod. aggressores in mari, d. L. 3. §. 3. Nov. 134. c. 13. vers. 108. Latrunculi, d. L. 3. §. 2. & cum epitheto marini, c. 12. C. 23. qu. 8. proprio nomine piratæ, L. 18. ff. Commod.* Græce vocantur *ρῆγες*, Gothofr. *in L. 10. C. de Fer. lit. n. Germanis See- oder Meer-Räuber / item See-Hanen.* Ab illis diversi sunt, qui navem ad prædam agendam mandato Principis belligerantis suis sumptibus instructam tantum contra hostium naves habent, qui Excursores maritimi, *Caaper / Commissfabrer* dicuntur, & in numero hostium à parte adversa habentur, de quibus vide Disp. nostram *de Eo, quod just. est circa excursiones maritimæ.*

XVII. Olim victus causa piratica exercebatur, & gentibus mari vicinis in usu erat, ac nemini odiosa, sed ideo, quia neminem lædebant, sed exigua stipe contenti erant,

erant, in eorum honorem cedeat, ut & si alicui obviam facti & interrogati, num prædones essent, id non abnegarent, aut erubescerent fateri, Moritotus in *Histor. Orb. marit. L. 2. c. 6. p. 355. cap. 10. p. 394.* Scheffer de *Milit. navali, c. 1. p. 7. & in Addend. p. 313.* Aliter sequentibus temporibus piratae astimati, qui latius grassati, & quamlibet navem, tam amicam, quam hostilem, in suam prædam converterunt, qui, teste Floro *lib. 3. c. 6. sublatis commerciis rumpunt fœdus generis humani, & proinde omnibus exosti, eorumque nomen in malo sensu usurpari cœpit, ut, qui piratae appellantur, eo ipso pro communi omnium hoste reputentur, Cic. 3. Offic. Quos idcirco omnibus nationibus persequi incumbit, non tam propter metus proprios, quam respectu fœderis inter homines socialis, adeo ut ad hujusmodi bella indicenda non opus sit denuntiatione aliqua solenni, nec expectanda supplicatio à Natione laesa, ut summittantur auxilia, sed istiusmodi formulas omnes supplet Jus natura in bello piratico, prout istud dictum Tullii explicat Verulamius de *Bello Saero, p. m. 1308.* In historia è famosis piratis occurrunt Barbarussa, quem, quod damna littoribus Italiae intulerat, Carolus V. Imp. ultus, & ab ipso expulsus Muleassem Tunetanorum Regem restituit, Dragutus, Campanus & alii, de quibus vid. Thuan. *Histor. lib. 12. p. 373. seq. & lib. 18. p. 799. seq.* Paul. Jov. *Hist. sui temp. lib. 34. p. 159. seq. lib. 37. p. 210. A. p. 212. H. lib. 40. p. 271. B.* Aloysius Armenus de *Guleta & Tuneto occupatis, Cellarius in Hist. Nova, pag. 48. seqq. p. 145.* Botwellus etiam, ille Mariae Reginae Scotiae maritus, rebus ubique male cedentibus, omni auxilio ac spe recuperandi regni destitutus, primum ad Orcades, deinde ad Hethlandicas Insulas profugit, ibique rerum omnium inopia circumventus, piraticam facere cœpit. Buchanan. *lib. 18. Ber. Scotie, p. 685.**

XVIII. Cum vero varia sint & gravia piratarum scelera, qui maris securitatem turbant, *L. 5. C. de Nau.* navigantes spoliant, rapiunt & occidunt, *L. 3. §. 1. L. 6. ff. de Incend. ruin. naufr.* varia etiam est & gravis eorum poena. Ex Pratoris Edicto tenentur in quadruplum, *L. 1. ff. d. e.* quod Imp. constitutionibus confirmatum, *L. 5. C. de Nau.* Jure Canonico ipso jure excommunicantur, *c. 3. X. de Raptor. c. 2. de Treug. & pace*, & possunt impune laedi, *c. 6. C. 22. qu. 3.* Imp. Hadrianus de illis, ut de Latronibus, Praesidem gravem sententiam dicere debere statuit, *L. 7. ff. d. e.* Latronum autem poena mortis est, qui furca figendi dicuntur, *L. 28. §. 10. & 15. ff. de poen.* Hodie multorum locorum utile institutum est, quod piratis ad portum appellentibus non permittatur isthic vendere bona spoliatorum, nec alias emere, sed navis cum bonis arrestetur, rapta in utilitatem laesorum, & quorum interest, iis restituenda, referentur, permittaturque cuilibet, pirata navem, tanquam illius, qui nullius civitatis est, sed hostis totius generis humani, expugnare ac diripere. Loccen. *de Jure marit. L. 2. cap. 3. §. 7.* Rhet. *de Jure Portuum, c. 3. n. 7.* Benedict. *de Pratis de Stellion. marit. p. 23.* Ipse pirata suspendio aut poena gladii afficitur, & caput ejus juxta portus in terra, ad aliorum terrorem, palo infigitur. Hartm. *Observ. sing. 174.* Joh. Voet. *de jure milit. c. 4. n. 52.* Leicker. *d. Tr. c. ult. p. 144.* Quae poena 1458. d. 14. Septembris hic Gedani contra septuaginta quinque piratas publico loco executioni fuit data, de qua ex Schützii Chronico Ziegl. *in Labyr. tempor. n. 430. p. 867. seq.* Nec piratae solum, sed & receptatores eorum capitis poena obligantur, quia pessimum genus hominum receptatores sunt, sine quibus nemo delinquentium diu latere potest, *arg. L. 3. §. 3. ff. de In-send. ruin. naufr.* Loccen. *d. l. §. 8.* Voet. *c. h.* XIX.

XIX. In mari FALSI crimen committitur, si quis ad alios decipiendos diversorum aplustria usurpat, naves suas diversis nominibus & titulis in fraudem publicæ necessitatis tuetur, falsis literis & sigillis utitur, quod apud nautas, præsertim belli tempore, frequens est, qui pro resata modo has, modo alias literas præferunt, quæ vocantur *Gurden-Briefe*. Ipsi hi falsarii & stelliones maritimi Belgis *Lorrendrayers* dici solent, à voce *Loren*, quia specie vendendi, *Loram*, seu liquorem ex uvarum folliculis & acinis post mustum affusa aqua expressum, & hinc oblationis tributique exsortem, vendebant vinum, atque hoc pacto publicum fraudabant, & à voce *drayen*, quæ *vertere* & *wolvere* significat, ac mentientium propria, vid. Benedicti de Pratis *Discept. Forens. de Stellionibus maritimis*, quæ Feltmanni *Dissertationi de Accessionibus memorabilibus* adjecta, & procul dubio vir hic celeberrimus dictæ Disceptationis autor est, ac occasione certæ facti speciei eam edidit, & sub nomine Benedicti de Pratis latere voluit. Puniantur Jure Romano ejusmodi falsarii deportatione, vel bonorum publicatione, & pœnali actione in factum conveniuntur, *L. 25. § 30. ff. ad L. Corn. de Fals.* Hodie amissione navium & mercium, *Leicker. d. l. p. 130 seq.*

XX. Alia species criminis falsi est, quod piscatores committunt, quando nocte, lumine ostenso, fallunt navigantes, quasi in portum aliquem delaturos, sed eo modo naves, & qui in iis sunt, in periculum deducunt, ut sibi execrandam prædantarent, *L. 10. ff. de Incend. ruin. naufr.* Hodie ad securitatem navigantium signa eriguntur, quæ sunt tonnæ albæ vel nigræ, stipites coronati, figura crucis aliæque, de quibus vid. *Stypman. de Jure maritim. P. 3. c. 9. n. 47. seqq.* aut si forte ob inconstantem navis fluxum & refluxum

fluxum illa apparere nequeunt, navigantibus Pilotæ, qui sunt piscatores, vel alia locorum istorum gnara persona, obviam mittuntur, ut ad securam portus stationem eos adducant, Rhet. *de Jure Port. c. 3. n. 14.* Si hi aut illa eos fesellerint, aut ex turribus nocturnis ignibus, quos *Pbaros* appellant, navigantes in periculosa loca allexerint circa portum habitantes, par crimen falsi committitur, quod pro gravitate damni dati vindicandum, Gothofr. *ad d. h. 10. lit. k.* etiam poena capitis, si dolose homines cum bonis in perniciem tracti fuerint, Peckius *de Re naut. add. L. 10. inf. & ibi Vinn. lit. c. Jure Colmenh. Lib. 5. P. 2. Tit. 18. cap. 8.* dispositum: **Wer bößlicher und gefährlicher Weise Grenz-Zeichen verrückt / abhauet oder abthut, der soll darumb am Leibe / nach Gelegenheit der Sachen gestrafft werden.** Geschehe aber solches fürsichtlich an solchen Merckzeichen / die zur Nachricht der Schiffahrt und Segellation geleyget, der soll mit dem Schwert gerichtet werden.

XXI. E numero in mari delinquentium sunt, qui **MERCES CONTRABANDAS**, s. quarum commercium ad prosequendum bellum facit, ut sunt tormenta bellica, bombardæ, pulvis pyrius, sulphur, plumbum, frumentum &c. ad hostem devehunt; iisque ad resistendum audaciorum reddunt. *L. 1. ff. de Public. & veftigal. c. 6. n. 17. X. de Judais.* Fritsch. *in Append. ad Thesaur. voce Contrabande.* Rhet. *d. Diff. cap. 5. n. 6.* Non solum vero subditi belligerantis, sed & extranei, & qui extra partes belli sunt, sive Neutrales, rei hujus delicti fieri possunt. Quamvis enim commercandi libertas Juris Gentium sit, & omnibus permilla; quia tamen belligeranti quoque ea omnia competunt, quæ ad juris sui tuitionem & recuperatio-

rationem necessaria iunt, per advectionem vero talium mercium ad hostem magnopere sua defensio & juris sui recuperatio impediretur, libertas illa commercandi ad commercia pacis restringenda erit, & belligeranti jus suum relinquendum, quod in mari deprehensas merces contrabandas intercipere, & advehentem ex hoc facto velut hostem suum tractare possit. Nam perinde est, si ve quis arma contra nos adhibeat, si ve hostibus nostris eadem subministret, ut illis nobis incommodo sint, c. 6. II. 12. 17. X. de Judæis. Procopius de Bello Gotborum, Lib. 1. c. 2. Selden. de Mari clauso, L. 2. cap. 20. Itaque navem cum ejusmodi mercibus vetitis recte capit, & pro commissis tenet, in cujus præjudicium illæ hosti advectæ sunt. Merces autem licitas, quæ simul in ea nave sunt, servat sibi earum Dominus, ne poenam sentiat, qui non deliquit. Si in nave hostili merces licitæ deprehendantur, tamdiu hostiles esse præsumuntur, donec, quod amicorum & non contrabandæ sint, probatum fuerit, tunc enim demum constat, quod nihil in illis sit, ex quo eas sibi vindicare posset occupans. Grot. de J. B. & P. Lib. 2. cap. 6. §. 5. 6. 26. Zouch. de Judic. int. Gent. P. 2. S. 8. qu. 5. & 6. Heinecc. de Navib. ob mercium illicit. vecturam commiss. c. 2. §. 7. seqq.

XXII. A jure quod Principes sibi in occupatum mare vindicant, dum per illud aliorum naves cum mercibus suis secure transire volunt, non inique illis certum vectigal imponitur, quod Domino maris solvendum, Stypman. de jure maritim. P. 5. c. 1. n. 5. & c. 3. n. 7. seqq. Conring. de Dominio maris, tb. 39. Strauch. de Imper. maris, c. 7. n. 1. In leges ejus committit, qui NON SOLVITO DEBITO VECTIGALI mare transnavigant, nam, et si

extraneus est, tamen quamdiu in alterius mari haret, pro temporario cive habetur, quem æque ac suum civem Leges obligant. Hinc illi ad poenam contra se statuendam jus dedit, qui poenam ob fraudatam vectigal statuit, quod navis cum mercibus in fiscum redigenda sit, *L. 14. ff. de Public. & Vectigal.* quod vocare solent: **Das Schiff ist vor gute Prieße erkläret.** Hæc poena vero de eo accipienda, qui *dolose* navem & merces non professus est. Si enim quis per errorem vectigal non solvit, in commissum nihil cadit, sed in duplo tantum illud vectigal solvere tenetur, *L. 16. §. 10. ff. d. t.* Si Publicanus ad factam professionem vectigal non exegerit, & nauta moræ impatiens vela ventis dedit, id ipsi Publicano nocet, qui ex suis bonis fisco satisfacere tenetur, *d. L. 16. §. 12.*

XXIII. Fluit ex occupato mari, & in id asserto sibi dominio, quod navis aliena castrum vel navem bellicam Domini maris prærenavigans, **VELA MAJORA SVÆ NAVIS DEMIT TERE**, sive suppressere teneatur, **muß für der Festung oder dem begegnenden Krieges-Schiffe die Segel streichen** / ut tali modo ejus majestatem revereatur, sub cujus auspicio secure transfretare licuit *Pacificæ. inter Christinam Reginam Svec. & Christianum IV. R. Daniae, art. 5. Pac. int. Carolum II. R. Britannia & Ord. fœder. Belg. de anno 1674. §. 4.* Omissio hujus officii semper pro crimine habita, & in contemptum tracta fuit, ac exinde sæpe jurgia & cædes secuta, prout exempla docent Svecorum & Danorum. *Loecen. Hist. Svec. Lib. 7. p. 358. Anglorum & Svecorum, Puf. lib. 9. Hist. Brand. §. 28. & Rer. Svec. lib. 19. §. ult. Svecorum & Electoris Brandenburgici, Pufend. d. lib. 9. §. 58. aliaque.* Debet autem ista demissio veli majoris, **des Topff-Segels** / tamdiu fieri, donec

donec navis castrum vel navem regiam praternavigans excesserit distantiam illam, ad quam ictus tormentorum pertingere potest. Neglecto hoc *per contumaciam*, tota navis cum omnibus mercibus in fiscum Domini maris redigitur. Si per *ignorantiam* aut negligentiam omissum fuerit, poenam quatuor thalerorum pro quolibet ictu tormenti, **Canonenschuß** / nauta luere tenetur. Stypman. *c. Tr. P. §. c. 1. n. 1.* Coving. *d. l. tb. 38.* quamvis pactis & consuetudine Gentium hæc quoque aliter definiri possint. Selden. *de Mari clauso*, *Lib. 2. c. 26.* Marquard. *de Jure mercat. L. 2. c. 5. n. 41.*

XXIV. COLLIDENDO NAVE SVA in alterius navem, ut alterutra conquassetur, aut damnum capiat, delictum quoque est, vel culpa vel dolo nautæ in mari commissum, *L. 13. §. 2. ff. Loc. cond. L. 7. ff. Naut. caup. stabulo.* Postquam vero hoc probatum, & a casu separatum, qui impetu maris contigit, & quem nemo præstare tenetur, *L. 29. §. 5. ff. ad L. Aquil. d. L. 13. §. 1. §. 2. Pr. Land. R. Lib. 4. tit. 9. art. 4.* ad poenam quoque dolosi, vel reparationem damni à culpòlo dati agitur, pro casuum tamen diversitate. Si enim quis validiore sua nave illidat in alterius invalidam, ut homines ibi constituti cum mercibus perierint; vel si quis propriam suam navem in scopulos vel aliam occurrentem navem immittat, & voluntarium naufragium faciat, lucri sui causa, ne Domino navis ad rationes de pecunia, ex mercibus jam venditis male consumpta, reddendas teneatur, cum sibi de mediis evadendi pericula jam ante prospexisset, talis criminofus præter reparationem damni, ad poenam capitis condemnandus, *L. 3. §. 8. L. 4. pr. ff. de Incend. ruin. naufr. L. 3. §. 4. ff. ad L. Cornel. de Sicar.* quia latrocinii quoddam genus est, navi-

gantium itinera intura reddere, quod propterea ob tranquillitatem publicam laesam, severiore poena vindicandum, *arg. L. 1. §. 2. ff. de his, qui deiec. vel effud. & quia mortem intulisse censendus est, qui occasionem mortis prae-
buit, L. 30. §. 3. ff. ad L. Aquil. L. 15. ff. ad L. Corn. de Sicar. Stryk de Collisione navium, cap. 2, §. 24.* Si culpa navis alicujus in alterius navem immissa, & ei nocuit, ut si navis navigans magis culpa imprimatur alterius navi in anchoris stanti, si inflatis velis, nec satis tempestive demissis, portum ingrediatur, navibusque aliis aut piscatorum retibus damnum inferat, his casibus probata culpa, culpa reus plane ad universi damni tam navis, quam mercium reparationem condemnabitur, Voet, *Comment. ad ff. tit. ad L. Aquil. §. 15.* Damnum ex casuali illusione utriusque vel alterutri navi illatum, ipse quilibet patitur. Nisi statuti maritimi cautum sit, ut uterque ad æqualiter ferendum damnum obligatus esse debeat. Voet. *d. l. Stryk c. h. c. 4.*

XXV. Jure Romano inventio modus est, acquirendi rem, quæ nullius est. Unde lapilli, gemmæ alique, quæ in littore maris inveniuntur & apprehenduntur, statim inventoris fiunt. §. 18. *J. de R. D. L. 1. §. 1. ff. de Acquir. vel amit. possess.* Verum hic modus hodie, mutato Reip. Statu, exiguæ utilitatis est. Cum enim littora maris sibi vindicent Principes, eorum usus illis quoque solis debetur, non amplius illis, qui ex populo sunt, ut apud Romanos in Statu populari. Hoppe *Comm. ad §. 18. J. de R. D. in U. H.* Quapropter qui contra hunc usum INVENTA IN LITTORE MARIS SIBI VINDICAT, is delicto exponitur, & poenæ reus fit. Quod exemplo SVCCINI in littora maris Baltici in Borussia ejecti, illustrari potest. Nam

Nam ibi mediante juramento ministri littorū & rustici ad littora habitantes obstringuntur: Insonderheit soll und will ich auf die Wetter und Winde vorher gute Achtung geben / die Strand-Bauren / so oft sich das Wetter erzeiget / an dem Strand zum Börnstein-Fang oder Fesen antreiben / und mit allem Fleiß dar an seyn / damit daselbst mit Losen und Schöpfen des Börnsteins nichts über versäumt oder verwahrloset werde; Was denn der liebe Gott bescheret / das will ich mit allen Treuen zusammen halten / und nichts davon / weder groß noch klein / vor mich behalten / noch das geringste davon jemanden abgeben / oder wegzunehmen verstaten / auch verbütten mit guter Verwahrung des Schlüssels zum Börnstein-Kasten / daß mein Weib / Kinder oder Gesinde / nichts davon wegbringen / sondern denselben / Verindge der Strand-Artickel / von den Bauren einsammeln / und dem Strand-Berwaller zu Palmnicken ungesäumt überantworten *ic. Dn. Grube in Corpore Constitut. Prutenic. P. 3. n. 215. p. 330.* In contravenientes vero & succini fures severa poena constituta, quæ est in modica quantitate succini ablata, pecuniaria, in majori quantitate, relegatio ac fustigatio, imo & poena laquei, licet non una, sed pluribus vicibus ea ablata. Nam ita *in Ordinat. Borussiae* von Börnstein-Dieben und derselben Bestrafung in Gemein *Art. 7.* käme es denn dahin / daß einer gemeinen Standes ein Tonnen-Viertheil gestohlen und verparthiret hätte / derselbe soll an der Justiz / so der nächste des Orts / darinnen er seine Wohnung oder Aufenthalt gehabt / mit dem Stränge vom Leben zum

zum Tode gerichtet, und daran andern dergleichen Dieben zum Abscheu gelassen werden. *Adde art. sequ. s. apud laudatum Dn. Grube c. l. p. 332.*

XXVI. Habent Principes in suis Portubus Jus Stapulæ, die Staffel-Gerechtigkeit, vi cujus naves accedentes possunt restringere & attinere, ut merces suas ipsis iusto pretio divendant. *Rhet. de Jure Port. cap. 4. n. 6. segg. n. 21. segg.* In illud peccant, qui ad hoc declinandum, NOVAS VIAS AUT ELUSIONES QUÆRVNT, ne per indirectum illis quid facere permittatur, quod directo vitium est, cum procul dubio in fraudem Legis tale quid committant, *L. 26. ff. de Legib. Loccen. de Jure marit. lib. 1. cap. 10. §. ult. Marquard. de Jure mercat. lib. 1. c. 17. n. 53.* Nondum tamen legi, contra hos certam pœnam esse constitutam, inde arbitrio committenda erit ejus, qui ab hac circumductione se læsum esse queritur.

XXVII. BONA NAVFRAGORVM, aut illorum, qui sua bona LEVANDÆ NAVIS GRATIA in mare projecerant, ad littus deinde perlata, AVFERENDO, grave quoque delictum committitur, quia horum animus nunquam fuit, ea amittendi, & aliorum occupationi relinquendi, *§. fin. J. de R. D. L. 8. ff. ad L. Rhoz. de Jact. L. 18. ff. de Adim. & transf. Legat.* ac nihil iniquius esse potest, quam ex re calamitosa emolumentum capere, *L. 1. C. de Naufrag. lib. 11. ac afflicto afflictionem adaugere, L. 14. ff. de Offic. Præs. id.* Quare tale quid committentes, non solum pœnæ vis privatæ subjiuntur, sed & extra ordinem severissime plecti jubentur, *L. 1. §. 1. & ult. ff. ad L. Jul. de vi priv.* Cui sententiæ non contrariatur, *L. 43. §. ult. ff. de Furt.* ubi Ulpianus inquit: plerumque credendum, de-relinquendi animo merces jactas esse, cum jactans sciat peri-

perituras, hinc furti non teneri tollentem eas. Nam illa restringenda ad res ejusmodi projectas, quas projiciens, novit statim perituras, cujusmodi sunt libri, saccharum & res similes, quæ humorem aquæ diu ferre non queunt. Non exinde res jactæ pro derelictis haberi possunt, quod voluntas ex duobus malis minimum eligat. Cum enim illud externum principium accedit, nempe præsentissimum naufragii periculum, non potest eatenus res derelicto haberi, ut fiat capientis, sed qui ex aquis eas extraxit, manet obligatus, ut Domino restituat. Wissenb. *ad ff. Part. Prior. Disp. 28. tb. 9. Philippi in Usu Pr. Instit. lib. 2. Eclog. 21. n. 9. 10.*

XXVIII. An vero meliore jure Magistratus bona naufragorum sibi vindicare & suo fisco reservare possit, quæstio est, quæ hic quoque ventilanda? Jure civili certum id fieri non posse, sed cuique integrum manere, ex naufragio suum colligere, eadem prohibente ratione, ne scilicet Princeps ex aliena calamitate tam luctuosum consequatur compendium, *L. 1. C. de Naufr. L. ult. ff. de Intend. ruin. naufr.* Verum passim regnant contrariæ consuetudines, ut in Gallia, Hispania, Italia, Anglia & aliis in locis, ubi inter Regalia bona naufragorum referuntur, *Bodin. 7. de Republ. 10. Lucas de Penna in L. 1. C. de Naufrag. Bruning. de var. Universit. speciebus. Concl. 53. Franc. Marc. Dec. 424. n. 3. Selden. de Mari clauso, lib. 1. cap. 24.* Vix tamen est, ut ejusmodi consuetudines ab iniquitate vindicari possint, cum tendant in apertam miserorum injuriam. Unde jam Fridericus Imp. in *Artib. Navigia C. de Furi.* constituit, ut tam ipsa navigia, quam navigantium bona nautis, nauticis & mercium Dominis, ad quos ante naufragium spectabant, integræ omnia referrentur, neque Domino fluminis

minis addicentur, vel in commissum cadant, sublata omnium locorum consuetudine, quæ huic sanctioni adversa esset, & ut transgressores ejus bonorum suorum publicatione mulctarentur. Idem post Fridericum constituit Carolus V. Imp. in art. 218. *Consl. Crim.* & talem consuetudinem penitus improbavit. Jure Canonico autem ipso facto excommunicati sunt, qui ex naufragio emolumentum capiunt, c. 3. *X. de Raptor.* Et dictæ consuetudinis iniquitatem agnoscunt etiam hodie Dania, Schlesvicum, Holsatia, Polonia, testantibus Stypmanno *Contin. de Jure nautar. P. 5. c. 5. n. 5.* Libskio *Cent. 2. Obs. 44. n. 6.* Zalusowski *Tom. 2. Juris Regni Polon. Lib. 2. tit. 9. p. 53.* Sane temperamentum, quod hac in re adhibent Belgæ, ex Edicto Philippi R. Hispaniæ & Ordinum Hollandiæ, ut demum tunc sint bona naufragorum Fisci, quando intra certum tempus, quod illis est annus & sex septimanæ, Domini eorum ea non repetierint, æquius est, & eatenus defendendum, quod ex specie præscriptionis, quæ in pœnam negligentium introducta, bonis suis priventur. Facile tamen adhuc audiuntur Domini, parte modica oblata, si recuperare desiderent naufragio, jactave facto amissa. Quæ recuperatio etiam sine solenni judiciorum ordine institui potest. Joh. Voet. *Comm. ff. tit. de Incend. ruin. naufr. S. 3.* Wissenb. *ad ff. Part. post. Disp. 30. tit. 9.*

XXIX. Hucusque varia delicta maritima cum suis pœnis consideravimus. Pœna vero delinquentem afficere potestatem & Jurisdictionem prærequirit, vi cujus demum manus injici potest in puniendum. Non alius vero hanc Jurisdictionem habet, quam superior. Hunc enim, civitatibus constitutis, homines, qui in statu naturali vivebant, sibi constituerunt, & in eum omne imperium

rium transfulerunt, ut virtute ejus ob malum commissum delinquentes puniat, & ceteris securitatem in civitate procuret. Qui ergo summum in civitate adeptus imperiam, primum Legibus civitati prospicit, ne ulli in ea viventi injuria fiat. Si his legibus ab aliquo debitum obsequium non exhibitum, idem superior rationes exigere potest, cur suis Legibus non obtemperaverit, & eum, ut temerarium earum violatorem deprehensum, pro merita poenae subjicere.

XXX. Enimvero an superior quoque sibi in mare imperium vindicare queat, olim & recentioribus temporibus semper res visa fuit difficillima dijudicationis. Videri possunt hac de re scripta, sibi invicem opposita, doctissimorum Virorum Hugonis Grotii *de Mari Libero*, & Joh. Seldeni *de Mari clauso*, quorum uterque suos assentatores nactus. In specie Seldenum a foederatis Ordinibus refellere iussus est Theodorus Graswinckelius, sed ejus librum: *Vindicias maris Liberi* Ordinibus non placuit publicari, ex Viri prudentissimi Francisci Arsenii Dn. de Sommelsdyk sententia, statuentis: *rem illam non esse calami, sed gladii, se Belgæ non possent tueri mare classibus & armis, frustra idem libro & stylo esse tentaturos; ubi arma sufficerent, Libros esse inepros & supervacuos.* Huber. *Hist. Civ. P. 3. lib. 1. Sect. 6. cap. r. §. 3.* Si tamen inspectis argumentis, quæ in utramque partem de maris occupatione, & inde asserto imperio prolata, liceat judicare, quid veritati maxime consonum, uti ab omnium seculorum memoria sibi Gentes in mare afferuerunt imperium, prout constat de Romanis Polyb. *lib. 3. hist. 37.* Atheniensibus Nepos *in Aristid. 2.* Britannis Cambden *Hist. Elisab. p. 2. & 19.* Venetis, qui in hodiernum diem, ut in mare Adriaticum dominium se sibi asserere

rere contestentur, quotannis festo Ascensionis Domini per Ducem suum, navi Bucentauro vectum, comitante Senatu, anulum in mare projiciunt, illudque sibi quasi matrimonio hac ratione despondent. Conring. *de Domin. mar. lib. 27. seq.* Svecis Loccen. *Hist. Svec. lib. 6. p. 329.* Germanis, ab exemplo Ferdinandi II. Imp. qui Wallensteinium, Fridlandiæ Ducem, Admiralium maris Baltici constituerat, increpantibus tamen id graviter Svecis Loccen *d. l. lib. 8. p. 559. & 564.* vid. Morisot. *in Hist. Orb. marit. lib. 2. cap. 19. seqq.* ita id ipsum etiam ratione evinci potest. Certum enim à DEO omnia hominum occupationi concessa esse, quæ ad vitam eorum sustinendam & commode transigendam opus videbantur. Postquam vero integri terrarum tractus à populis occupari cœperint, ab illis etiam ad adjacentia maria manus extensa, eaque dominio occupantis subiecta, quæ nulla ratione videri poterant à Creatore ab hujusmodi occupatione exclusa. Hoc modo maria in potestatem aliquorum venerunt, qui deinde in alios suum mare ingredienti, æque ac eos, qui territorium suum ingressi, suam Jurisdictionem extendunt, eamque ope classium & armis ex portu contra vim tutari cœperunt. Strauch. *de Imp. maris cap. 2. Schutzfl. in Oper. Hist. pol. Tr. maris servitus 75. §. 14. seqq.* Add. *Exerc. nostr. Sabbat. 13. de Maris occup. Part. post §. 5. seqq.* Stante vero hac occupatione, maxime consentaneum erit rationi: à Jurisdictione in mare, quod vicinum terrestri dominio, competente, etiam ob delicta in mari commissa, posse in eorum reos pœnas à Domino maris decerni.

XXXI. Quæ dictis in contrarium opponuntur argumenta, potiora sunt. I. quod mare ob magnitudinem suam omnium usui sufficiat, & inexhaustum sit, hinc sine injuria

ria aliorum occupari non possit. Sed terra quoque vasta amplitudinis est, & tamen divisa & occupata est. Præterea distingvendum inter maris usum & ejus substantiam ac proprietatem. Quoad illum inoccupabile est, & Jure Gentium ad omnes homines pertinet, *L. 3. §. 1. ff. Ne quid in locopubl. §. 5. f. de Rer. Div.* hæc nullius est, & ex natura rerum nullius occupationi exposita, adeoque in occupantem transiens, cujus & propria sit, *d. §. 5. §. 12. f. eod.* Morisotus *d. lib. 2. cap. 19. p. 464.* II. quod mare, ut liquidum, terminis distingvi non possit, hinc perperam ejus occupationem aliquem sibi tribuere. Etenim hoc de terrenis & ad sensum positis limitibus verum quidem est. Interim tamen fines ad rationem quoque poni possunt, & certa distantia definiri, ad quam usque alius nihil sibi asserere valeat. Tales autem termini sunt scopuli, brevia, insulae hinc inde sparsæ &c. Necesse non est, ut murus ducatur ad terminandos occupati maris fines. Tesmar *ad Grot. de jure belli & pac. L. 2. c. 2. §. 3.* Hoppe *ad §. 1. f. de R. D.*

XXXII. Multum vero discrepant Ddes inter se, quousque tandem, concessa maris occupatione, imperium in illud extendendum sit, dum alii existimant, id eousque fieri posse, quousque vox clamantis exaudiri, alii quousque telum ab arcu mitti possit, alii ad sexaginta, alii ad centum usque miliaria id definiunt Ziegler *ad Grot. L. 2. c. 3. §. 10.* At postquam hodie res navalis ad illud fastigium perducta, ut pro defensione maris per longum ejus spatium armatae naves haberi queant, non sine ratione statui posse videtur, quod maris imperium se eousque etiam extendat, quousque munimenti & portuum haberi possit ratio, commodaque in terram ex navibus exscensio fieri.

Nam eatenus maris non minus ac terræ occupatæ possessio retineri ac defendi potest, hinc in illo cum pari effectu Jurisdictio ac in terra exerceri, & in transgressores animadverti. Quod exemplo Venetorum, Genuensium aliorumque portuum habentium comprobatur, quibus supra centum miliaria prudentum calculo ipsis imperium in mare tribuitur. Alberic. Gentil. *Advocat. Hispan. lib. 1. cap. 8.*

XXXIII. Ut vero ordine procedatur ab eo, qui in delinquentes vi suæ Jurisdictionis pœnas vult exequi, debet fieri præcedente inquisitione, instituta vel ab ipso maris Superiore, vel ab eo, cui fuit Jurisdictio à Superiore delegata. Semper enim fuerunt Magistratus, qui à Superiore Classibus præfecti. Apud Græcos duo leguntur instituti, alter qui classis omittendæ, alter qui subducendæ curam habebat. Morisotus *in Hist. Orb. Marit. L. 1. c. 24. p. 151.* Admiralii deinde constituti, qui Jurisdictionem exercebant, quales primum vidit Gallia regnante Ludovico VII. Quod exemplum secuti Angli, Hispani aliique populi, qui suis classibus datos supremos Præfectos titulo Admiralii, cum potestate classi imperandi, pugnam capeffendi aut detrectandi, & in transgressores milites animadvertendi, honorarunt, de quorum origine, juribus, Jurisdictione & privilegiis copiosius vide Morisotum *d. Tr. L. 2. cap. 7. & cap. 9.* Nomen hoc Admiralii personæ erat concessum, postea ad integra Collegia extensum, quæ *Admiralitatibus* dicta. Postquam enim tractandis maritimis negotiis in quibusdam locis certa Collegia ordinarentur, illis etiam Forum & Tribunalia fuerunt concessa, ut in illis controversiæ, ex negotiis maritimis subortæ, secundum jura navalia ventilentur & deciderent. Ta
le

le Judicium Admiralitatis agnoscit Svecia Loecen. *de jure maris. L. 2. c. 2. §. 4.* Dania Marquard, *Document. Commercial. sub lit. W. p. 653. seqq.* Hamburgum. Quamquam vero cause criminales huic judicio regulariter non committi, sed ad ordinarium criminale judicium remitti soleant, *Statut. Hamburg. P. 1. tit. 12. art. 1.* adversus piratas tamen, cum primario illud contra eos exerceri debeat, ut navigatio secura reddatur, competens forum est. Werlhoff. *Disp. de Judic. Admiralitatis Hamburgensis.*

XXXIV. Si non in nave bellica, sed oneraria delictum commissum, competens judex ad id puniendum erit Dominus maris, in quo delictum perpetratum est, tam si navis illa suorum subditorum sit, quam si extranei, in quem alioquin Domino maris Jurisdictio nulla competit, *L. 1. C. Ubi de Crimin. c. 20. X. de Foro compet.* illaque in portum ejus deducenda, *Rhet. de jure Port. c. 2. n. 23. seq.* Cum enim per delictum Respubl. ejus maxime offendatur, par est, ut ibi quoque statuatur exemplum, ubi id admissum est, cum pati non debeat æquoris Dominus, ut delictis extraneorum turbetur pacata sua Respubl. quam turbari non patitur per delicta suorum subditorum. Proinde hoc forum delicti adeo fundatum est, ut cæteris principalibus habeatur, aliaque fora, ut domicilii, præcedat. Thomas Carlevalius Jctus Hispanus *de Judic. Tom. Prior. Tit. 1. Disp. 2. qu. 7. n. 482.*

XXXV. Est porro ad delictum maritimum puniendum ex usu fori Judex competens Judex Domicilii delinquentis, sive loci habitationis, in quo delinquens alias suum domicilium habet, ac forte in navi delictum commissum, dum illa in redita ad locum domicilii navigabat, quia domicilium forum generale præbet, quod cum talis foris

foris specialibus concurrat Brunneum. ad L. 1. n. 21. & L. 2. C. Ubi de Crimin. Carleval. d. l. qu. 7. n. 735. seqq. vid. Disp. de Foris concurrent. delinqu. c. 2. §. 5. Si in aditu extranei loci navis in æquore versetur, & delictum ibi committatur, ubi quis illius maris dominium habebat, navis vero istud præternaviget, ac veniat in illum locum, ad quem iter suum destinaverat, sitque ille alius, non ejus Principis, in cujus mari delictum perpetratum erat, etiam à Domino illius loci delinquens maritimus ibi deprehensus puniri potest, quia interest generis humani, ne impunis delinquens evadat, sed condigna pœna à quocunque Superiore afficiatur, L. 1. C. Ubi de Crim. ag. Carpz. in Proc. Crim. qu. 110. n. 72. seqq. Faber ad Cod. lib. 3. tit. 14. def. 1. n. 3. Sande Decif. Frisc. lib. 1. tit. 1. def. 6. Dicta tamen de publico crimine intelligenda sunt. Ob delictum enim privatum tantum Jurisdictionem in delinquentem habet judex loci, ubi delictum consummatum est, nec aliter actio contra eum locum habet, quam si deprehensus ibi fuerit. Carpz. lib. 2. Resp. 26. n. 21.

XXXVI. Quoniam vero criminis accusatus suam quoque defensionem habere potest, qua admissa à pœna criminis vel omni, vel ordinaria tamen eximitur, ut si de eade commissa convictus alleget, quod pro vita sua defensione occiderit, §. 3. J. L. 4. pr. ff. ad L. Aquil. L. 3. ff. de J. & J. L. 14. §. 6. de Bon. libert. art. 141. Const. Crim. de furto reus factus famis necessitatem alleget, Grof. de J. B. & P. L. 2. c. 2. §. 7. & 8. Stryk de Foro consc. c. 6. n. 13. seqq. si adulterii postulatus dicat, se ex errore pro sua uxore aliam cognovisse, Carpz. Prax. Crim. qu. 61. n. 42. seq. necesse erit, ut judex non nisi indulta defensione contra inquisitum procedat. Omnes enim delicti circumstantiæ accurate

expendendæ sunt, & ploranda tam quæ ad condemnationem, quam quæ ad absolutionem inquisitioni faciunt. Non enim de glande legenda, vellana caprina hic agitur, sed de bonis, fama & sanguine hominis perdendis. Si omnia prudenter & legitime à iudice peracta, ac apparet, delinquentem à legibus determinatam pœnam mereri, tum demum eam dabit executioni, ut à malis hominibus provinciam purget, *L. 13. pr. ff. de Offic. Presid.* & pro innocentium securitate exemplum statuatur. Conf. *Brunn. de Processu Inquisit. Ludovici in der Einl. zum Peinl. Process.*

XXXVII. Non obstat his, quibus pœnali severitate persequendi delicta marina jus superioribus maris vindicavimus, quod *Grotius de Jure B. & P. L. 2. c. 20. §. 11. 15.* statuit in mari, ubi judicia nulla sunt, ex naturali libertate jus vindicandi delicta unicuique competere, qui hoc, quod dixit, deinde his verbis illustrat: *Quo forte referri potest, quod Cajus Cæsar privatus adhuc piratas, à quibus captus fuerat, classe cumultuaria persecutus est, ipsorumque naves fugavit, partim mersit, & cum Proconsul negligeret animadvertere in captos piratas, ipse eos in mare reversus cruci suffexit.* Observandum enim: *Grotium* ex errore principio; omnem delinquentem, ex suo facinore, alio quoque, cui nihil tale objici potest, fieri inferiorem, ut ei subiciatur, talia statuere. ista tamen vel exinde refutari possunt, quod, uti virtus & innocentia causa esse nequit, ut quis jus sibi super alium vindicet; ita quoque delictum causa esse nequeat, ut delinquens infra alios ponatur, & tertio pari, à crimine tamen impari, jus det, ipsum ob delictum suum puniendi. Omnino jus Superioris involaret, qui, cum ab eo vindictam petere & compensationem damnorum exigere possit, se, illo spreto, propria

pria autoritate vindicaret. L. 176. ff. de R. 7. Sane si in mari, quod nondum occupatum, & ubi nulla sunt judicia, delictum esset commissum, me vindicare liceret, non quidem per modum poenae, sed tamen jure belli adversus insultantem. Tunc enim status naturalis revivisceret, in quo omnes sibi sunt aequales, & cuiuslibet facultas competit, propria autoritate intentata mala declinandi vel ea reparandi. Recte hinc Pufendorf. de Jure Nat. & Gent. L. 8. c. 3. §. 7. Non sequitur, hic homo delictum admisit, ergo mihi competit potestas poenam de ipso sumendi. Si enim delictum sit commissum contra me in libertate naturali degente, reparationem damni & cautionem per modum belli exigere licet. Ubi in alium, cujus defensio mihi peculiariter commissa non est, peccatum fuit, illius ultionem non magis extra causam foederis mihi arrogare possum, quam jus dicere illis, qui mihi non sunt subiecti. Atque hic Terminus esto.

SOLI DEO GLORIA.

NOBI.

* (o) *

NOBILISSIMO ET POLITISSIMO DOMINO

JOH. VINCENTIO KLEIST,

VARMIENSI,

C V M

D E

DELICTIS MARITIMIS

SOLENNITER DISPUTARET,

POTIVA ACCLAMATIONE APPLAUDIT

DISPUTATIONIS HUIUS

P R A E S E S.

Triennium fere est, quod Albo Athenæi nostri nomen Tuum inscriptum, Tuque inter cives ejus, & eos, qui Jurisprudentiæ cultores sunt, relatus fueris. Ab isto tempore palmaria cura Tibi fuit, ut, ad quæ ingenii Tui bonitate ducebaris, indies majora studiorum incrementa Tibi comparares. Hinc assiduum Lectionum tam publicarum, quam privatarum Auditorem Te semper exhibuisti, nec nudum tantum & attentione carentem, sed talem, qui audita apud se recoleret, & memoriæ suæ imprimeret. Ex meis Scholis, quas in Jus Naturæ, Canonicum, Institutiones

E 2

Juris

* (o) *

Juris civilis ac Pandectas, nec non in Novam historiam trium recentissimorum seculorum frequentasti, quantum profeceris, Specimina tua, quæ non una vice in Auditorio, tum respondendo, tum opponendo, cum laude edidisti, testantur. Fiducia, quam nunc de studiis tuis foves, Te animat, ut præsentibus, in corona Virorum Magnorum & Eruditorum, ac absentibus oblata quadam Differtatione Juridica, ad præscriptum Justiniani Imperatoris, eruditum Te ostentes. Quod institutum ut apud potentes Patronos Te commendare potest; ita, ut feliciter & ex voto tuo cedat, ego animitus precor. Tu memor eris, etiam apud Nos Tibi non defuisse amicos, qui conferre aliquid ad promovendam tuam felicitatem non alieni à Te fuerunt, ex officio, quod humanitatis & ad parem affectum obligatorium est. Deus assistentia sua obsecundet tua conamina, & in Reipublicæ singulare incrementum Te diu conservet. Vale. Dab. è Musæo d. 25.

Aug. M.DCC.XXIV.

INDEX

* (0) *

INDEX RERVM PRAECIPVARVM.

- §. I. Per navigationes provinciarum & integris nationibus magna incrementa accesserunt. pag. 3.
- §. II. Maris pericula describuntur. pag. 4.
- §. III. Aliamale, qua à malis hominibus navigantibus in mare inferuntur. pag. 5. Describuntur delicta maritima. ibid.
- §. IV. Eorum divisio. Methodus dicendorum. pag. 6.
- §. V. Ex communibus delictis est furtum maritimum. ibid.
- §. VI. Ut & quod tempore naufragii aut expugnata navis committitur. pag. 8.
- §. VII. Rapina in nave commissa proponitur. ibid.
- §. VIII. Injuria verbalis & realis tractat. p. 9.
- §. IX. Quando ob realem injuriam ex L. Aquilia agitur. p. 10.
- §. X. Conspiratio & seditio contra Navarchum consideratur. ib.
- §. XI. De homicidio in nave dolo commisso, Item: De homicidio culposo & necessario agitur. p. 11.
- §. XII. Pœnam Stupri & Adulterii continens. pag. 12.
- §. XIII. Militum navalium ignaviam & pœnam hujus exhibens. p. 13.
- §. XIV. Deditio bellicarum navium sine necessitate. Navarchus ex mandato Superioris, ut navem pulvere pyrio incendat, & se interimat, non obligatur. pag. 14. & 15.
- §. XV. Transfugarum delictum & pœna. Item, Conantium transfugere, pœna. pag. 15.
- §. XVI. Pirata, qui? It. Diversi ab excursoribus maritimis describuntur. pag. 16.
- §. XVII. Olim piratica non erat vitiosa ut hodie. Famosorum piratarum exempla adducuntur. pag. 16. & 17.
- §. XVIII. Pœna Piratarum ostenditur. pag. 18.
- §. XIX. Navigantium crimen falsi ejusque pœna. p. 19.
- §. XX. Si per falsa signa illi in non-securum portum deducti. Pari modo, si naves per falsum Phorum seducuntur. p. 19. & 20.
- §. XXI.

* (o) *

- §. XXI. Delinquit, qui merces contrabandas hosti advehit. p. 20.
*Quid, si inter illas merces licite? vel merces amici in nave
 hostili reperiuntur?* pag. 21.
- §. XXII. Pœna fraudantis vectigal maritimum. *ibid.*
- §. XXIII. Ob omiff. demiffionem veli majoris confiscatur navis.
Si per ignorantiam id fiat, pœna pecuniaria solvenda. p. 22. 23.
- §. XXIV. Collifio navium dolosa vel culposa punitur, non ca-
fualis. pag. 23.
- §. XXV. Succini collectio in littoribus maris prohibita, sub pœ-
na etiam capitis. pag. 24.
- §. XXVI. Jus Stapulae declinantes, delinquent sub arbitraria
pœna. pag. 26.
- §. XXVII. Auferre bona naufragorum, & que levanda navis
gratia ejecta, crimen infert. *ibid.*
- §. XXVIII. Nec ab eo Fiscus immunis est. Contraria confuetu-
do damnatur. pag. 27.
- §. XXIX. Pœnas recensitas superior statuit. p. 28.
- §. XXX. Qualis hic est, qui dominium maris occupavit? Con-
*troversia de maris occupatione. Affirmativa sententia ad-
 struitur.* pag. 29.
- §. XXXI. Resolvuntur precipua argumenta contraria. pag. 30.
- §. XXXII. Quousque occupatum mare intelligatur? pag. 31.
- §. XXXIII. Militaria delicta cognitioni Admirali subiecta, vel
Collegio Admiralitatis, pag. 32.
- §. XXXIV. Alia delicta Domino portus illius navis, ubi deli-
ctum commissum, punit. pag. 36.
- §. XXXV. Vel Judex domicili. p. 33. Vel ubi delinquens de-
prebenditur. p. 34. *Quis puniat delictum privatum?* *ibid.*
- §. XXXVI. Nemo puniendus, nisi data defensione. p. 34.
- §. XXXVII. Vindicatur jus superioris pœnas dictandi contra
Grot. p. 35. *An in statu naturali jure belli se licet vindicare?* 36.

F I N I S.

ULB Halle 3
002 178 486

sb

Cr. 16. num. 18.

11

Q. D. B. V.
DISSERTATIO IVRIDICA
DE

DELICTIS MARITIMIS,

GERMANICE:

Von Beschaffenheit der Schiff-Fahrt,
denen Verbrechen und Straffen auf der See,
und andern auf selbiger vorkommenden be-
sondern Fällen.

1724, 1

P 430.

Q V A M
P R A E S I D E

VIRO NOBILISSIMO CONSULTISSIMO EXCELLENTISSIMO
DOMINO

SAMUELE FRIDERICO

WERNBERG,

I. V. D. EIVSD. AC HISTOR. PROF. PVBL.
ET ATHENAEI INSPECTORE,

FAVTORE AC PROMOTORE STUDIORVM SVORVM
OMNI, QVA PAR EST, REVERENTIA COLENDO,

IN AVDITORIO ATHENAEI MAXIMO

A. O. R. MDCCXXIV. D. VII. SEPTEMBRIS,
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTET

IOH. VINCENT. KLEIST,

VARM. VALEDICTVRVS.

Ged

I E N A E,

REC. LITTERIS IO. BERNH. HELLERI, 1736.

